

La vella i la nova Europa

Fa molts anys, el temps de fer quilòmetres amb els cotxes carregats de gent i de motxilles, un estiu varem arribar amb dos cavalls fins a Zurich. Cansats i no gaire arreglats ens vam ficar al museu d'art romànic d'aquella ciutat helvètica. A mil quilòmetres de casa, havíem deixat enrere moltes i ben variades regions, i ens trobàvem amb unes pintures i unes imatges ben bé del mateix estil, de la mateixa sensibilitat, que les de Taüll, les del Ripollès o les de Lluçà. Em va semblar que entenia més bé que mai què era Europa.

Europa, per ser el vell continent, n'ha passat de totes. La noia que li va donar el nom, representa el lligam de la civilització grega amb l'Orient mitjà. El Mediterrani va ser el centre del món amb els romans. Els alemanys eren bàrbars aquell temps i, enlluernats per la riquesa del sud, van conquerir-lo. Els vikings estiraven pel nord i els islàmics estiraven pel sud. Van venir els monjos de Cluny i la sensibilitat romànica. Des d'aleshores Europa es va trobar a si mateixa. I va començar a eixamplar-se. Amb tots els seus defectes, però també amb innegables virtuts va portar la veu cantant de la iniciativa humana fins al segle XIX. Absolutismes però també llibertat, igualtat i fraternitat. Va assolir la democràcia, el menys dolent dels sistemes polítics.

Les polis gregues, molts segles abans, també havien assolit la democràcia i, amb ella, van esdevenir el model polític, econòmic i cultural pels pobles del seu entorn. Mentre creixien i tenien un gran enemic comú -els perses- les polis gregues anaven unides; quan van arribar al cim, es van barallar, al Peloponès i al Pont, i no hi va haver manera de fer-les posar

d'acord. Es vana anar destruint paulatinament fins que van ser presa de pobles exteriors, Macedònia i finalment Roma.

L'Europa actual està en crisi i sembla que és la part del món que l'experimenta de forma més profunda. És a dir, ja se sap que el nivell de riquesa europeu segueix sent molt més alt que el d'altres llocs del món, però en cap altre lloc hi ha unes davallades tan fortes pel que fa al poder adquisitiu, a l'ocupació, etc. A Irlanda, a Grècia i fins i tot a la rica Islàndia s'ha tocat fons. Fan por el devenir d'Itàlia i d'Espanya. Hem de demanar diners als gestors del petroli i a Xina. Sembla una situació insòlita.

Durant bona part del segle XIX i la primera meitat del segle XX, els estats europeus s'han barallat en guerres entre ells com les antigues ciutats gregues. De les cendres de la segona guerra mundial en va sortir el ferment de la Unió Europea. Pas a pas, s'havia d'arribar al gran mercat comú econòmic. A grans trets s'hi va arribar amb Maastricht i amb l'euro. Pas a pas s'ha d'arribar a la unió política, però per això els estats encara són massa forts. Cap polític, en aquests temps de crisi no parla de fer passos cap als estats units d'Europa, tot i que probablement arreglarien moltes coses. Més aviat és parla de sortides del territori euro.

Potser ens pot passar com a les polis gregues antigues. O com aquells ciclistes escapats que, en arribar al darrer quilòmetre, es miren recelosos de qui ha de començar l'esprint sense adonar-se que l'escamot se'ls tira a sobre i els passa al davant.

Lluís Galobart

Bar - Restaurant

LA BIMBA

Menú Diari - Entrepans

Especialitat en tapes variades i marisc

Avgda. Verge de la Salut, 15 - Tel. 93 844 68 68 - SANTA EULÀLIA DE RONÇANA